

NOVI ALATI ZA RAZVOJ KULTURNOG TURIZMA

Nacionalni dan kulturnog
turizma, Varaždin
26.5.2010.

Dr. sc. Renata Tomljenović

50

godina u službi turističkog razvoja
years in the service of tourism development

UNATOČ OGROMNOM NAPRETKU, IPAK SMO SUOČENI S....

- pod-kapitaliziranim kulturno-turističkim projektima
- nerealnim očekivanjima - generalno kod sufinanciranja očekuju se 'brzi' i 'konkretni' rezultati
- proizvodima ograničenim administrativnim granicama općina/gradova
- nedovoljnom pažnjom posvećenu planiranju i razvoju proizvoda te njihovom unapređenju

POSLJEDICE

- **razvoj turističkih proizvoda i njihov marketing ‘iz trbuha’**
  - bez stručnih podloga i studija
  - konzultantske usluge često izvan financijskog dometa dionika
  - nevoljko konzultiranje drugih struka
- **kulturno-turistički proizvodi geografski i tematski nepovezani**
- **još uvijek uniformirana turistička ponuda**

RJEŠENJA....

**Investiranje u
razvoj proizvoda**

+

**Razvijanje i
primjena alata
koje mogu
primjenjivati svi**

KAO DOBRI PRIMJERI MOGU POSLUŽITI...

- **TOMAS Kulturni turizam 2008**
- **Vodič za istraživanje kulturnih i sportskih događanja**
- **Digitalizirani katastar turističkih atrakcija
(u pripremi)**

TOMAS Kulturni turizam 2008

- prvo sveobuhvatno istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja kulturnih atrakcija i događanja u Hrvatskoj
- ciljevi:
  - stvaranje podloge za donošenje kvalitetnih odluka vezanih uz razvoj i promociju KTP-a
  - stvoriti pretpostavke za kontinuirano istraživanje potražnje za proizvodima kulturnog turizma Hrvatske

institut za turizam

STAVOVI I POTROŠNJA
POSJETITELJA KULTURNIH
ATRAKCIJA I DOGAĐANJA
U HRVATSKOJ
Tomas 2008
KULTURNI TURIZAM

ISTRAŽIVANJE OMOGUĆUJE ...

- **profiliranje posjetitelja prema ključnim odrednicama:**
  - vrsti atrakcija (kulturne atrakcije, muzeji i galerije, događanja)
  - regiji (priobalje, kontinent)
- **uspoređivanje s europskim pokazateljima**
- **prilagođavanje metodologije tako da istraživanje mogu provoditi institucije u kulturi samostalno**

VODIČ ZA ISTRAŽIVANJE I EVALUACIJU KULTURNIH I SPORTSKIH DOGAĐANJA

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA KARLOVCA

it institut za turizam
institute for tourism

TRENDOVI...

- Broj događanja raste iz godine u godinu – uskoro će tržište biti zasićeno, a posjetitelji sve zahtjevniji
- Racionalnije trošenje proračunskih sredstava mijenjat će ustaljen obrazac financiranja događanja
- Privatni sektor već danas vrlo selektivan u sponzoranju događanja

VODIČ JE....

- osmišljen tako da korisnici mogu provesti potrebna istraživanja samostalno (bez potrebe da se iznajmljuju konzultanti)
- prilagođen za manja kulturna i sportska događanja u kontinentalnom dijelu Hrvatske i u priobalnom dijelu Hrvatske izvan glavne ljetne sezone
- primjena standardiziranog pristupa omogućuje usporedbu – tijekom godina i s ostalim sličnim događanjima

VODIČ ZA ISTRAŽIVANJE I EVALUACIJU KULTURNIH I SPORTSKIH DOGAĐANJA

METODOLOGIJA OMOGUĆUJE...

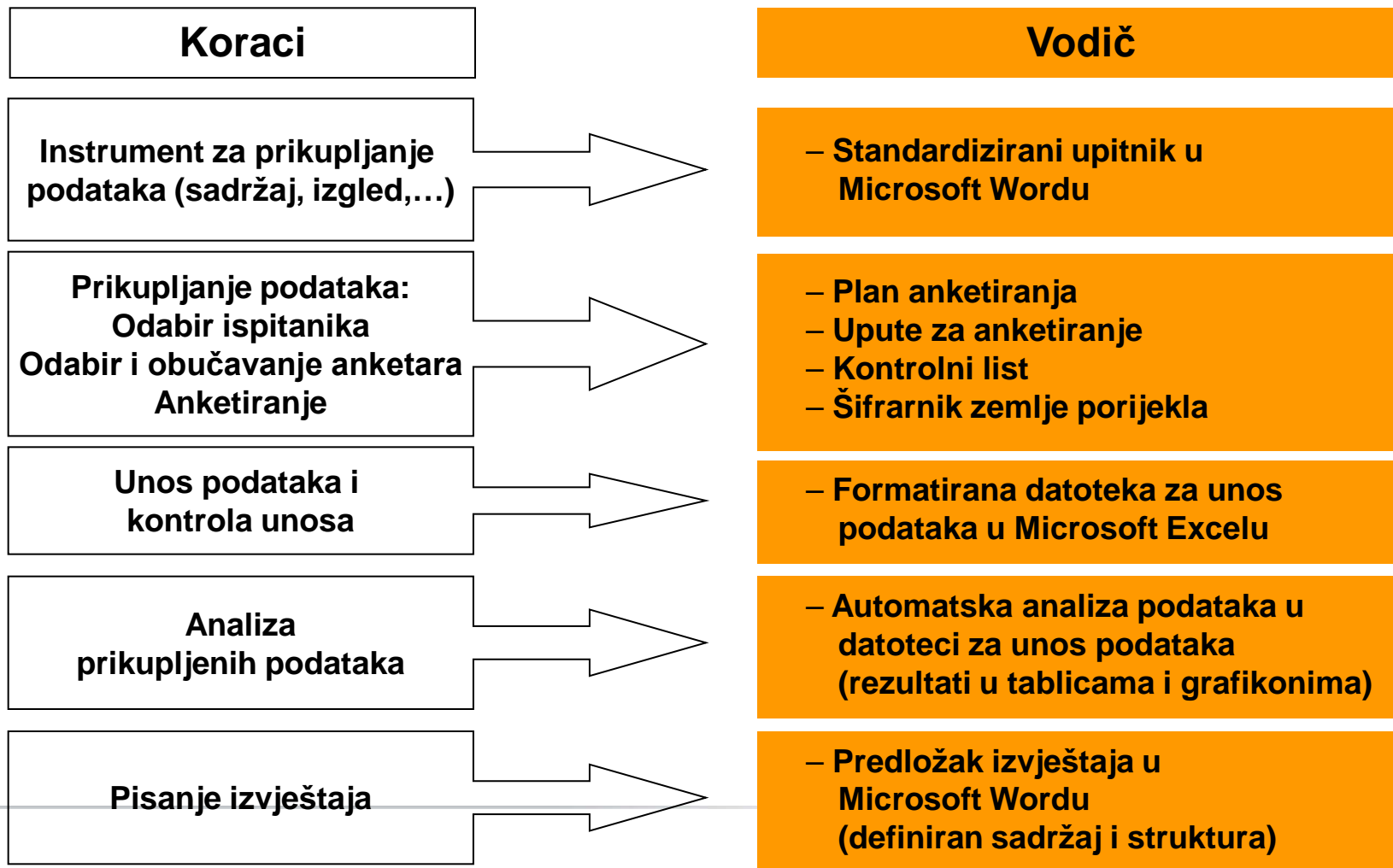
- **utvrđivanje socio-demografskog profila posjetitelja**
- **prikupljanje marketinških informacija**
  - organizacija dolaska
  - izvori informiranja
  - aktivnosti tijekom posjete
  - zadovoljstvo (ukupnom posjetom i pojedinim aspektima događanja)
- **utvrđivanje učinaka događanja**
  - kulturnih i društvenih
  - turističkih

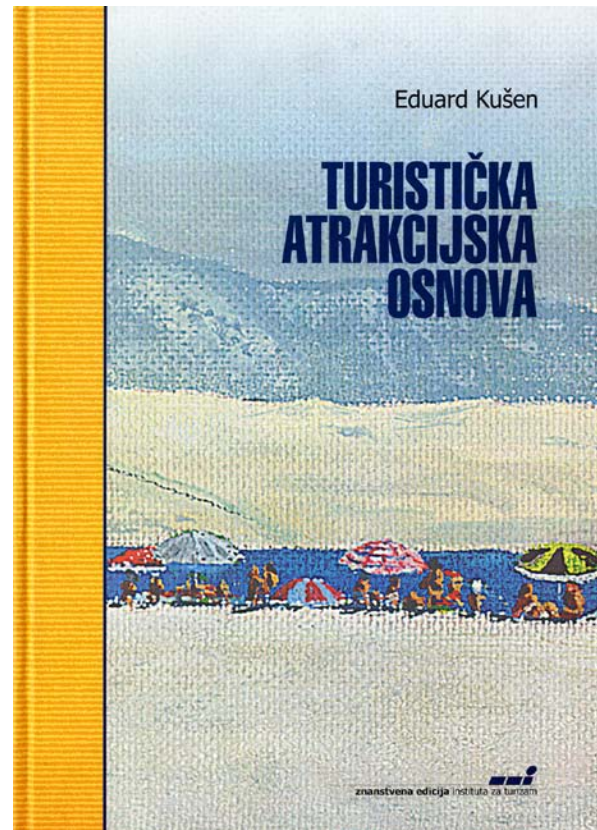
VODIČ ZA ISTRAŽIVANJE I EVALUACIJU KULTURNIH I SPORTSKIH DOGAĐANJA

KORACI PROVOĐENJA ISTRAŽIVANJA I VODIČ

KATASTAR TURISTIČKIH ATRAKCIJA

50
50

godina u službi turističkog razvoja
years in the service of tourism development

TRENUTNO....

- Resursi nisu sustavno inventarizirani
- Uglavnom osviještene realne (afirmirane) atrakcije
- Podaci nisu lako dostupni
- Različiti kriteriji vrednovanja
- Svaka turistička zajednica na svoj način vodi evidenciju o turističkim atrakcijama i provodi njihovu valorizaciju

POSLJEDICE

- **Kratkoročne**

- proizvodi uglavnom zatvoreni unutar administrativnih granica – npr. brojne ali fragmentirane inicijative tematskih putova/ruta
- putničke agencije ili nude ustaljene programe ili trebaju uložiti izuzetno puno napora ako žele nešto novo

- **Dugoročne**

- turistički resursi nisu primjereno zaštićeni od uništenja, oštećenja i neracionalnog korištenja
- kada nema uvida u resursnu osnovu turistički sektor ne može njome funkcionalno upravljati, osobito jer ju mora je 'dijeliti' s drugim sektorima
- potencijalne turističke atrakcije (za razliku od onih afirmiranih) - zalog dugoročnog razvoja turizma i stvaranja istinskih novih turističkih proizvoda - ostaju neutvrđene, neistražene i uglavnom nepoznate hrvatskom turističkom sektoru

RJEŠENJE: KUŠENOV KATASTAR TURISTIČKIH ATRAKCIJA

KUŠENOV SUSTAV TURISTIČIH ATRAKCIJA

OSNOVNA FUNKCIONALNA KLASIFIKACIJA TURISTIČKIH RESURSA

1. Geološke značajke prostora
2. Klima
3. Voda
4. Biljni svijet
5. Životinjski svijet
6. Zaštićena prirodna baština
7. Zaštićena kulturno-povijesna baština
8. Kultura života i rada

9. Znamenite osobe i povijesni događaji
10. Manifestacije
11. Kulturne i vjerske ustanove
12. Prirodna lječilišta
13. Sportsko-rekreacijske građevine i tereni
14. Turističke staze, putovi i ceste
15. Atrakcije zbog atrakcija
16. Turističke para-atrakcije

PODVRSTE ATRAKCIJA...

7. Kulturno-povijesna baština

7.1. Pokretni spomenici

- 7.1.1. Slike
- 7.1.2. Plastika
- 7.1.3. Skulpture
- 7.1.4. Namještaj
- 7.1.5. ....

7.2.1. Arheološka nalazišta

- Prapovijesna
- Antička
- Ranosrednjovjekovna
- Srednjovjekovna
- Podmorska

7.2. Nepokretni spomenici

- 7.2.1. Arheološka nalazišta
- 7.2.2. Spomeničke cjeline
- 7.2.3. Memorijalna područja i građevine
- 7.2.4. Pojedinačne sakralne građevine
- 7.2.5. Pojedinačne profane zgrade
- 7.2.6. Vrtna arhitektura

7.2.2. Spomeničke cjeline

- Urbane
- Poluurbane
- Ruralne

VREDNOVANJE

• Razvojno

- Kategorija (međunarodna, nacionalna, regionalna, lokalna)
- Sezonalnost
- Boravišno-izletničke značajke
- Prihvatni kapacitet
- Pripadnost širem sustavu turističkih atrakcija

• Marketinško

- Fizička dostupnost
- Javna dostupnost
- Obilježena pristupna cesta/put
- Način/mogućnost korištenja
- Informativni punkt
- Tiskane informacije
- Specifična oprema

KATASTAR

	Redni broj	1
7.2.5.11	Šifra	2
FORTIFIKACIJSKE GRAĐEVINE	Vrsta	3
UTVRDA KLIS	Naziv	4
Na prijevoju između Kozjaka i Mosora (330 m/nad morem), sastoji se od dva dijela, nižeg zapadnog te višeg istočnog gdje se ističe okrugla kuha Oprah. Zbog svoj obrambenog položaja, svi značajniji povijesni događaji za dalmatinsko primorje odigrali su se oko Klisa.	Opis	5
Općina Klis (9 km sjeveroistočno od Splita)	Lokacija	6
I. međunarodna	Kategorija	7
Cjelogodišnja	Sezonalnost	8
Izletnička	Boravišno-izletničke značajke	9
Srednja (od 200 do 1.000 posjetitelja istodobno ili 1.000 do 4.000 posjetitelja tijekom jednog dana)	Prihvatni kapacitet	10
Fortifikacije dalmatinskog priobalja i zagore	Širi sustav atrakcija	11
Dobra (cesta, parkiralište, pješačke staze)	Turistička dostupnost	12
Nizak	Stupanj turističkog korištenja	13
Poluspremno	Stupanj tržišne spremnosti	14

PRIMJER KATASTRA KULTURNO-TURISTIČKIH ATRAKCIJA SDŽ-a

SUBREGIJA	GRAD/OPĆINA	KAŠTEL, PALAČA ILI LJETNIKOVAC
Makarska rivijera	Tučepi	Ljetnikovac opata Klementa Grubišića - današnji hotel "Kaštelet"
	Igrane	Ljetnikovac obitelji Šimić
Otok Brač	Milna	Kaštel Gligo (Bobovišća)
	Postira	Kaštel Lazarić
	Pučišća	Kaštel Ciprijan Žuvetić, palača Dešković
	Supetar	Kaštel Cerineo (Škrip); Kaštel Cerineo-Cerinić (Splitska)
Otok Hvar	Sutivan	Kavanjinov ljetnikovac
	Hvar	Ljetnikovac Kasandrić (Dubovica); Hektorovićeve palače; Ljetnikovac Hanibala Lucića; Ljetnikovac Ivanić (Mala Milna)
Otok Vis	Stari Grad	Hektorovićeve Tvrdalj; Kuća i mauzolej don Šime Ljubića; Palača Biankini
	Vis	Ljetnikovci Gazarovića
Splitska rivijera	Komiža	Kaštel Ivana Grimanija
	Kaštela	Dvorac Vitturi; Dvorac Rušinac
	Omiš	Dvori Mire Gojsalića (Kostanje)
	Šolta	Dvorac Martinis Marchi
	Split	Kaštel Kavanjina na Mejama; Mala Papalićeva palača; Palača Cindro; Palača D'Augubio; Palača Milesi; Palača Pavlović na Pjaci; Palača Skočibučić na Peristilu; Velika Papalićeva palača
Trogir	Kneževa palača; Palača Berislavić; Palača Cega na obali; Palača Čipiko; Palača Lucić; Palača Garagnin-Fanfogna	

Resursi u brojkama

- 3 UNESCO lokaliteta
- 35 urbanih i urbano-ruralnih cjelina
- 40-tak arheoloških lokaliteta
- 160 ruralnih cjelina
- 80-tak sakralnih gradevina
- 60-tak tvrđava, utvrda i gradina
- 40-tak kaštela, ljetnikovaca i palaca
- 50-tak muzeja, galerija i zbirki

PRIMJER PRIMJENE KATASTRA KULTURNO-TURISTIČKIH ATRAKCIJE SDŽ-a

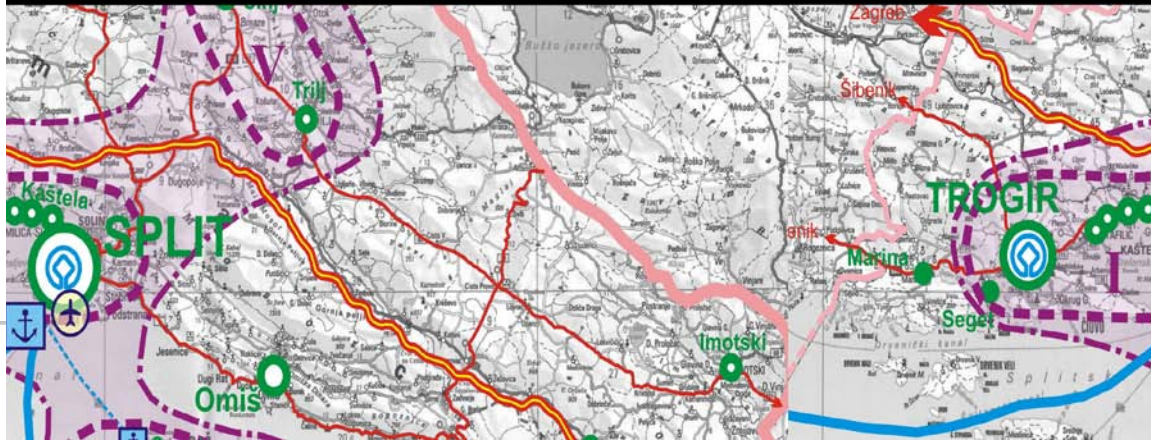
Sinteza

TURISTIČKI POTENCIJAL	RESURSI I ATRAKCIJE	TRŽIŠNA SPREMNOST
Visok		
Arheološki lokaliteti	Split	Spremno
	Solin	Poluspremno
	Trogir	Poluspremno
	Ager	Nespremno
Urbane cjeline	Split	Spremno
	Trogir	Poluspremno
	Hvar	Poluspremno
Ruralne cjeline	Sela i zaseoci središnjeg agrarnog pojasa otoka i priobalja	Nespremno
Tvrđave, utvrde, gradine	Klis, Fortica	Poluspremno
Sakralne građevine	Pustinja Blaca	Poluspremno
Muzeji, zbirke i galerije	Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Arheološki muzej, Galerija Ivana Meštrovića; Alkarski dvori (po završetku izgradnje)	Spremno
Manifestacije	Sinjska alka, Splitsko ljeto, Festival dalmatinskih klapa	Spremno
Kultura života i rada	Pomorstvo i brodogradnja (cijelo priobalno područje)	Nespremno
	Ribarstvo (osobito Hvara i Visa)	Poluspremno
	Klesarstvo otoka Brača	Poluspremno
	Uzgoj i proizvodnja ljekovitog bilja	Nespremno

Primjer primjene katastra kulturno-turističkih atrakcije SDŽ-a

KT destinacije prema važnosti i značaju:

- Kategorija 1: Split (UNESCO)
- Kategorija 2: Trogir (UNESCO); Hvar
- Kategorija 3: Stari Grad (UNESCO)
- Kategorija 4: Makarska, Omiš i Vis
- Kategorija 5: Jelsa i Sinj
- Kategorija 6: Bol (pustinja Blaca), Kaštela, Komiza, Trilj, Imotski
- Kategorija 7: (urbano-ruralne cjeline) Baška Voda, Marina, Milna (Brač), Nerežišća, Postira, Pučišća, Seget, Supetar, Sutivan, Sućuraj, Vrboska, Vrgorac, Vrlika i Zagvozd

PRIMJENA

- **Podloga za izradu strateških i marketinških planova turizma i prostornih planova**
- **Bolje upravljanje turističkim resursima/atrakcijama/destinacijom**
- **Učinkovitiji razvoj novih turističkih proizvoda**
- **Osmišljavanje kreativnijih putničkih aranžmana**
- **Brža i učinkovitija komunikacija**

FAZE PROJEKTA

1. FAZA: IZRADA SOFTWARE

- 1.1. Definiranje analognog modela
- 1.2. Definiranje digitalnog modela
- 1.3. Izrada priručnika i priprema predavača

2. FAZA: APLIKACIJA MODELA

- 2.1. Edukacija i priprema korisnika
- 2.2. Instalacija sustava
- 2.3. Punjenje podataka
  - 2.3.1. Identifikacija
  - 2.3.2. Obrada
  - 2.3.3. Unos

3. FAZA: DAVANJE PODATAKA NA KORIŠTENJE

KAKO DALJE...

- **VAŽNO PRIMIJENITI JEDINSTVENU METODOLOGIJU**
- **VAŽNO KATASTAR IZRADITI RELATIVNO BRZO**
- **OPSEG (LJUDSKI I FINANCIJSKI RESURSI) NADILAZE KAPACITETE SVAKE POJEDINE INSTITUCIJE/ORGANIZACIJE**
- **PRIJEDLOG: UDRUŽIVANJE RESURSA**